

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки Факультет
культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компоненту

«ІСТОРІЯ ВОЛИНСЬКОГО ІКОНОПИСУ»

підготовки другого (магістерського) рівня

спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво,

декоративне мистецтво, реставрація»

Силабус вибіркового ОК «ІСТОРІЯ ВОЛИНСЬКОГО ІКОНОПИСУ» підготовки магістра образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, за освітньо-професійною програмою «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Розробник: Зінько Дмитро Анатолійович, кандидат історичних наук, ст. викл. кафедри образотворчого мистецтва.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Каленюк О. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

Протокол № 1 від 28. 08.2023 р.

Завідувач кафедри:

Каленюк О. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	02 - Культура і Мистецтво	Вибіркова 6
Кількість годин 120 Кредити 4	023 - Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Рік навчання 2
		Семестр 3
		Лекції 10
ІНДЗ немає	Другий (магістерський) рівень	Практичні 14 год.
		Самостійна робота 88
		Консультації 8
Мова навчання українська		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача

ІІІ *Зінко Дмитро Анатолійович*
 Науковий ступінь **кандидат історичних наук**
 Вчене звання
 Посада **старший викладач кафедри образотворчого мистецтва**
 Контактна інформація: тел. **097 80 11 295**, email Zinko.Dmutro@vnu.edu.ua
 Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Неймовірно цікавий курс – дозволить слухачеві стати експертом у царині волинського іконопису (другої половини XIX – початку XXI століття), бути компетентними у історії мистецтва волинського краю, волинського іконопису, творчості волинських іконописців. Мета та завдання даного курсу полягають у вивченні особливостей волинської школи іконопису, його стилів та напрямків. На основі отриманих знань здобувач зможе виділити волинську школу іконопису із загальнономистецького іконописного руху України від XVI-XVIII століття. В ході вивчення курсу здобувач ознайомиться із творчістю сучасних волинських іконописців XX-XXI століття. Форми роботи передбачають спілкування зі студентами на лекціях, семінарських заняттях, перегляд відеоматеріалів, віртуальних екскурсій, художніх фільмів, написання аналітичних наукових праць та есе, підготовка презентацій.

2. Пререквізити – вивчення ОК ґрунтується на базових знаннях історії образотворчого мистецтва.

Постреквізити: кваліфікаційна робота

Мета і завдання освітнього компонента: вивчення історичних віх волинського іконопису, становлення, розвиток та особливості (стилістичні, художні, техніко-технологічні) волинської іконописної школи що втілилися у мистецьку та культурну спадщину регіону.

3. Результати навчання (Компетентності)

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Історія волинського іконопису», здобувачі повинні набути таких компетентностей (ЗК – загальні компоненти, СК – спеціальні компоненти):

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

СК 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

СК 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

СК 8. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та реставраційних досліджень.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Історія волинського іконопису», від здобувачів очікуються такі програмні результати навчання (ПР):

ПР 05. Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті та музейній справах.

ПР 06. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу.

ПР 11. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основні принципи розвитку сучасного візуального мистецтва.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма Контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Іконографічні типи зображень.						
Тема 1. Стилєві особливості іконопису.	17	1	1	14	1	РМГ/5
Тема: 2 Техніка, матеріали і прийому письма ікони.	20	2	3	14	1	РМГ/5
Тема 3. Українське іконописне мистецтво ХХ – поч. ХХІ століття.	23	2	3	16	2	РМГ/10
Разом за модулем 1	60	5	7	44	4	РМГ/20
Змістовий модуль 2. Іконографічні типи зображень.						

Тема 5. Стильові особливості іконопису XV – XVII ст. Іконостас та іконостасні ікони. Головні іконографічні типи зображень. Кольорова символіка ікони.	20	2	3	14	1	РМГ/8
Тема 6. Особливості волинського іконопису. Художники іконописці, іконописні школи волинського краю. Техніки і матеріали прийому письма ікони.	20	2	3	14	1	РМГ/8
Тема: 7 Опрацювання рекомендованої літератури. Збір іконографічного матеріалу.	20	1	1	16	2	РМГ/4
Разом за модулем 2	60	5	7	44	4	20
Види підсумкових робіт						Бал
Контрольна робота №1						КР/30
Контрольна робота №2						КР/30
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

Щодо практичних занять: форми роботи на практичних заняттях будуть різноманітні, а саме: окрім традиційних, плануються заняття, що проводитимуться у музеях з конкретними творами образотворчого мистецтва, екскурсії по Волині з метою вивчення та аналізу пам'яток образотворчого мистецтва та архітектури, екскурсії, підготовлені власне студентами, робота в малих групах та індивідуальні завдання студента (РМГ/ ІРС).

5. Завдання для самостійного опрацювання.

В якості самостійних завдань пропонується написання наукових статей, есе, тез, рефератів, виконання наукових проєктів з використанням ПК та виконання презентацій в Power Point. Наукові розробки в області «Історії волинського іконопису» можуть бути представлені на наукових конференціях, днях науки тощо.

Кожен студент протягом Залікового кредиту повинен виконати 1 самостійне завдання. Самостійні завдання є обов'язковими для виконання кожним студентом. Самостійне завдання повинне відповідати загальнонавчальним вимогам та вимогам, затвердженим кафедрою образотворчого мистецтва, має вмщати розкрити та обґрунтовану інформацію щодо обраної тематики. Тема самостійного завдання може бути обрана із запропонованої тематики, а може бути запропонована самим студентом та затверджена викладачем даного предмету.

За виконання одного самостійного завдання студент може максимально отримати 4 бали. Для цього самостійне завдання повинно бути виконане за всіма вимогами, правильно оформлений текст та підібрані відповідні ілюстрації, має включати всі обов'язкові структурні частини, план має бути чіткий, логічний та стислий, текст повинен бути лаконічним, максимально розкривати поставлені завдання, мають бути зроблені висновки про написане та висвітлено використану літературу. За відсутністю виконання

будь-якої з вимог до написання реферату кількість балів відповідно знижується на 1.

Кожен студент може займатись науковою діяльністю, що відобразиться у написанні невеликих наукових робіт, а саме: наукові есе, статті, тези, а також у виступах на наукових конференціях, участі у різноманітних конкурсах, олімпіадах і т.д. Якщо наукове дослідження за своєю тематикою охоплюватиме одну тему, то кількість балів відповідатиме кількості балів, яка виставляється за дану тему. Якщо тематика наукової розробки охоплюватиме об'єм двох і більше тем, то і кількість балів відповідатиме балам, відведеним на їх оцінювання.

Тема 1. Стильові особливості іконопису.

Тема: 2 Техніка, матеріали і прийому письма ікони.

Тема 3. Українське іконописне мистецтво ХХ – поч. ХХІ століття.

Тема 5. Стильові особливості іконопису ХV – ХVІІ ст. Іконостас та іконостасні ікони. Головні іконографічні типи зображень. Кольорова символіка ікони.

Тема 6. Особливості волинського іконопису. Художники іконописці, іконописні школи волинського краю. Техніки і матеріали прийому письма ікони.

Тема: 7 Опрацювання рекомендованої літератури. Збір іконографічного матеріалу.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача (щодо відвідування занять).

Відвідування занять здобувачами є обов'язковими, допускаються пропуски занять з поважних причин (хвороба, сімейні обставини). Теми пропущених занять повинні бути відпрацьовані здобувачем самостійно і здані викладачу, згідно **2022 ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки**

Політика щодо академічної доброчесності.

Виконання практичних завдань повинно бути повністю самостійним, без допомоги сторонніх осіб. Очікується, що здобувачі будуть дотримуватись етичних норм та не допускати обману та плагіату. Обман та плагіат включають роботи, які не є особистими розробками, копіювання чужих ідей без відповідного цитування.

Політика академічної доброчесності при вивченні даного освітнього компонента передбачає максимально прозорий підхід до навчання, доступності всього матеріалу, розуміння вимог викладача, розуміння результатів навчання, відповідальності здобувача щодо процесу навчання.

Політика щодо дедлайнів (крайній термін) та перескладання.

У випадку, якщо здобувач пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши реферат/ презентацію або ж здати матеріал у вигляді усної відповіді, що оцінюється згідно оцінювання конкретного пропущеного лекційного чи практичного заняття.

Студент іде навчатись, усвідомлюючи всю повноту навантаження, відповідальність та вмотивованість. Зі свого боку викладач забезпечує студентів максимум знань та компетентностей при різноманітних формах роботи. Лише у випадку взаєморозуміння та взаємної відповідальності студент та викладач досягнуть максимального результату у навчанні.

У випадку, якщо студент пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши індивідуальне завдання студента (ІРС). ІРС оцінюється згідно оцінювання конкретного пропущеного лекційного чи практичного заняття.

Модульну контрольну роботу №1 можна перездати до терміну здачі Модульної контрольної роботи №2. Модульну контрольну роботу №2 можна перездати до терміну здачі заліку.

Завдання із самостійної роботи складаються у встановлені викладачем терміни.

Розподіл балів та критерії оцінювання.

Лекційні заняття. На лекційному занятті студент може максимально отримати 2

бали. За присутність на лекційному занятті та конспектуванні матеріалу, який подається лектором (за чіткий, логічно побудований, систематизований та грамотний конспект), студенту ставиться 1 бал. Наступні 0,5 балів студент може отримати за чітко сформовані, логічні запитання по темі лекції, за виділення та підкреслення проблемних питань та проблем по темі лекції, за створення дискусії, диспуту по темі лекції, за домашню підготовку до лекційного заняття з використанням нотаток, нової додаткової інформації, цікавого ілюстративного матеріалу, схем, таблиць по темі лекції та іншого.

Семинарські заняття. На семінарському занятті студент може максимально отримати 2 бали. За присутність на семінарському занятті та наявності конспекту з повністю підготовленими відповідями на усі питання семінарського заняття студенту ставиться 1 бал. Ще 0,5 балів студент може отримати за відповідь протягом семінарського заняття на 1 з питань. Відповідь має бути повна, чітка і логічно побудована, з виділенням загальних проблем поставленого питання та переходом до розкриття його конкретної суті. Відповідь має бути вичерпною та не читатися з конспекту. При слабкій та несамостійній (з частим використанням конспекту) відповіді студент заробляє лише додаткових 0,2 бали. Також додаткові 0,5 балів студент може отримати за самостійну підготовку ілюстративного матеріалу, додаткового реферату; за створення дискусії по темі заняття, за цікаве обговорення бачення того чи іншого питання.

Якщо вивчення теми передбачає більше, ніж 2 години, то за кожне заняття теми студент може максимально отримати 2 бали.

Контрольні роботи. Протягом залікового кредиту студенти повинні виконати дві контрольних роботи. Максимальна кількість балів за контрольну роботу – 30. Контрольна робота здається усно (іноді це може бути і письмова відповідь). Максимальну кількість балів - 27-30 - можна отримати при повній і вичерпній відповіді на поставлене питання, з урахуванням загальних і конкретних тенденцій та фактів, названих прізвищ, дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли чи не сприяли їх появі. 22-26 балів можна отримати при неповній відповіді на поставлене питання, з урахуванням загальних і конкретних тенденцій розвитку мистецьких процесів та фактів, не всіх названих прізвищ, не всіх дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли чи не сприяли їх появі. 18-21 бал студент може отримати при слабкій відповіді на поставлене питання, без урахування загальних і конкретних тенденцій розвитку мистецьких процесів та фактів, з мінімальною кількістю названих прізвищ, з слабким уточненням дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли їх появі. 11-17 балів студент може отримати за умови, якщо він дає слабку відповідь на поставлене питання, без урахування загальних і конкретних тенденцій розвитку мистецьких процесів та фактів, з мінімальною кількістю названих прізвищ, без уточнення дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли їх виникненню. 1-10 балів за модульну контрольну роботу студент може отримати за умови, якщо він дає дуже слабку відповідь на поставлене питання, без урахування загальних і конкретних тенденцій розвитку мистецьких процесів та фактів, без названих прізвищ, без уточнення дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли їх виникненню.

Питання до контрольних робіт відповідають питанням до практичних (семінарських) занять.

V. Підсумковий контроль

Питання до заліку відповідають питанням до практичних (семінарських) занять. При здачі заліку з курсу «Історія волинського іконопису» студент може максимально отримати 60 балів. На найвищу кількість балів (50-60) студент повинен легко орієнтуватися в історичних, політичних, економічних та соціальних процесах, що відбувались на Волині, максимально володіти знаннями про волинську архітектуру, живопис, скульптуру, графіку та декоративно-ужиткове мистецтво від найдавніших часів до наших днів, вільно обговорювати та дискутувати з усіх тем, які вивчаються протягом

курсу. На кількість балів 30-49 студент повинен добре володіти знаннями про волинську архітектуру, живопис, скульптуру, графіку та декоративно-ужиткове мистецтво від найдавніших часів до наших днів, орієнтуватись в історії Волині. На низьку кількість балів (15-29) студент повинен володіти знаннями про волинську архітектуру, живопис, скульптуру, графіку та декоративно-ужиткове мистецтво від найдавніших часів до наших днів з випущенням деяких ключових моментів, особливостей, характеристик, прізвищ, але з обов'язковою загальною орієнтацією в історії Волині та її мистецтва. 1-14 балів студент може отримати за умови слабого знання ключових моментів історії розвитку та особливостей волинської архітектури, живопису, скульптури, графіки та декоративно-ужиткового мистецтва.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо).

VI. Шкала оцінювання знань

здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перекладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Клековкін О. Ю. Мистецтво: Методологія дослідження: методичний посібник / Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ : Фенікс, 2017. 144 с.
2. Куліш О. А. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб., [відп. ред. С. В. Кашуба]. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 275 с.
3. Лукань В. Г. Історія українського мистецтва: конспект курсу лекцій; МОНМС України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2012. 192 с.
4. Мархайчук Н. В. «Сучасні візуальні мистецтва»: до проблеми понятійно-термінологічного апарату. Матеріально-художня культура: проблеми теорії та практики: зб. статей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13–14 травня 2010 р., ХДАДМ. Харків, 2010. С. 99–101.
5. Панфілова О. Г., Рублевська Н.В., Тарасюк І.І. Історія зарубіжного мистецтва: навчально-методичний посібник. Ч. 1. Тернопіль : [Вектор], 2016. 171 с.
6. Українське мистецтво та архітектура кінця XIX - початку XX ст. / відп. ред. Н. Ю. Асєєва. Київ : Наук. думка, 2000. 240 с. : іл.
7. Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. Вип. 5. / редкол.: Г. А. Скрипник, Т. В. Кара-Васильєва, О. С. Найдєн [та ін.]. Київ : ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2004. 270 с.
8. Ханко В. Лекції з історії мистецтва / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю.Кондратюка. Каф.

- образотв. мистецтва. Київ : Ханко, 2007. Зшиток 1. 2-е вид. Історія зарубіжного мистецтва від палеоліту до XII ст., 2007. 51 с.
9. Ханко В. Лекції з історії мистецтва / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю.Кондратюка. Каф. образотв. мистецтва. Київ : Ханко, 2007. Зшиток 2. 2-е вид. Історія зарубіжного мистецтва XIII – XX ст., 2007. 51 с.
10. Ханко В. Лекції з історії мистецтва / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю.Кондратюка. Каф. образотв. мистецтва. Київ : Ханко, 2007. Зшиток 4. 2-е вид. Історія українського мистецтва XIX – XX ст., 2007. 51 с.

Додаткова

1. Андрієвська О. Б. Образотворче мистецтво Далекого Сходу. Естетичний феномен китайського живопису: художня культура : 11 клас. Мистецтво в школі. Музика. Образотворче мистецтво. Художня культура. 2015. № 10. С. 24–28.
2. Архітектура та образотворче мистецтво XVII ст. Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. 2004. №7. С.13–14.
3. Безклубенко С. Д. Всезагальна теорія та історія мистецтва. Київ : Б. в., 2003. 261 с.
4. Березіна І. В. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. для студентів мистец. спец.; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський : Сисин О. В. : Абетка, 2015. 75 с.
5. Вишеславський Г. А., Сидор-Гібелінда О. В. Термінологія сучасного мистецтва. Означення, неологізми, жаргонізми сучасного візуального мистецтва України. Париж-Київ : Terra incognita, 2010. 416 с.
6. Голод І. В. Проблема художньої форми в європейському мистецтвознавстві кінця XIX – першої третини XX століття (історичний і методологічний аспекти). Поліграфія і видавнича справа. 2014. № 4. С. 84–92.
7. Голубець О. Питання термінології в сучасній мистецькій освіті. Мистецтвознавство України. 2008. Вип. 9. С. 6–18.
8. Гонтова Л. Історія мистецтв як культурний текст. XX ст. Київ : Ред. загальнопед. газ., 2005. 112 с.
9. Гонтова Л. Українське мистецтво. II половина XX ст. Київ : Ред. загальнопед. газ., 2005. 112 с.
10. Іванов С. В., Циганок О. Б. Прикладне мистецтвознавство як результат диференціації сучасної науки про мистецтво. Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2019. № 1. С. 220–226.
11. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Стівена Фартінга; передм. Річарда Корка; [пер. з англ. А. Пітика та ін.]. Харків : Vivat, 2019. 576 с.
12. Матоліч І. Я. Соціальні та культурологічні засади українського мистецтвознавства кінця XX – початку XXI століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01; Держ. ВНЗ "Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника". Івано-Франківськ, 2016. 16 с.
13. Петришин Г.П. та ін. Історичні архітектурно-містобудівні комплекси: наукові методи дослідження: навч. Посібник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2006. 212 с.
14. Петрова О. Щодо визначення терміна «сучасне мистецтво». Мистецтвознавчі рефлексії: Історія, теорія та критика образотворчого мистецтва 70-х років XX ст. – поч. XXI ст.: зб. ст. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2004. С. 34.
15. Скринник-Миська Д. Методологічний дискурс у мистецтвознавстві: культурологічний аспект. Народознавчі зошити. 2012. С. 90–97.
16. Удріс І. М. Українське мистецтвознавство кінця XIX – початку XX століття у контексті тогочасної європейської науки про мистецтво: ідеї, теорії, методи. Мистецтвознавчі записки. 2018. Вип. 33. С. 110–116.

Інтернет-ресурси

1. Яців Р. М., Левицька Мар'яна Корнеліївна // Енциклопедія Сучасної України : енциклопедія [електронна версія] / ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський,

М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. Т. 16. URL: <https://esu.com.ua/article-53728>.

2. www.educati.on.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки України.

3. www.nbu.gov.ua – сайт бібліотеки імені В. Вернадського.